

**Приватна установа
«Вищий навчальний заклад
«Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»**

Кафедра педагогіки та психології

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА**

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та психології
Протокол № 1 від 28.08.2020 р.
Вченої ради ПУ ВНЗ МГПІ «Бейт-Хана»
Протокол № 1 від 29.08.2020 р.

Дніпро – 2020

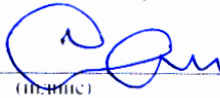
Наскрізна програма практики спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми магістрів для здобувачів вищої освіти V-VI курсів.

Розробник: Овчаренко О. В., кандидат педагогічних наук.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

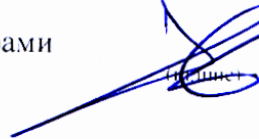
Зав. кафедри

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціал)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «31» серпня 2020 року

Гарант освітньої програми

(підпис)

А. П. Самодрин
(прізвище та ініціал)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2020 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціал)

ПЕРЕДМОВА

Програму практичної підготовки в магістратурі розроблено відповідно до «Положення про практичну підготовку студентів вищих навчальних закладів» (2012 р.), «Положення про організацію практичної підготовки студентів у ПУ ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут» «Бейт-Хана» (2019 р.), навчального плану і графіка освітнього процесу денної та заочної форм навчання за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Метою даної наскрізної програми є надання студентам магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта необхідного обсягу нормативної інформації щодо проходження педагогічної (асистентської), науково-дослідної та виробничої практик та розвитку практичних компонентів їхньої професійної компетентності відповідно до провідних принципів оновлення методичної системи навчання в початковій та вищій школі, задекларованих Концепцією «Нова українська школа», окреслення загальних питань організації, проведення й узагальнення підсумків практичної підготовки студентів магістерського рівня вищої освіти.

Практична підготовка в магістратурі – значуща складова професійної освіти майбутніх фахівців початкової школи, важливе джерело актуалізації практичного компонента педагогічної освіти, окреслення її життєвої цінності, удосконалення професійної майстерності в умовах становлення Нової української школи. Творчий характер практики передбачає, що в кожного студента магістратури розвиваються дослідницькі здібності, здатність до нестандартної організації освітнього середовища, особистісні креативні здібності; проходить процес професійної адаптації за безпосередньої участі в освітньому процесі початкової школи та закладу вищої освіти.

Практична підготовка магістрантів за спеціальністю 013 Початкова освіта передбачає самостійну діяльність магістранта на робочому місці вчителя початкової школи (виробнича практика для магістрантів неспоріднених спеціальностей) та викладача закладу вищої освіти (асистентська практика), зокрема підготовку й проведення таких видів навчальних занять: уроків та виховних заходів у початковій школі; семінарських, практичних, індивідуальних та самостійних занять, наукових досліджень тощо у закладі вищої освіти.

Комплексний характер практики надає студентові магістерського рівня вищої освіти змогу зрозуміти особливості та специфіку багатогранної викладацької (учительської) діяльності. Зміст практики коригується з рівнем психолого-педагогічної, теоретичної та методичної підготовки магістрантів і включає формування професійно-педагогічних, методичних та науково-дослідницьких умінь, зокрема опанування системи професійних умінь у процесі організації освітньої та науково-дослідницької роботи у вищій і початковій школі.

ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА

1. Опис педагогічної (асистентської) практики

1	Освітня програма	Підготовки магістрів
2	Спеціальність	013 Початкова освіта
3	Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
4	Ступінь вищої освіти	Другий (освітньо-науковий)
5	Статус практики	Обов'язкова
6	Мова навчання	українська
7	Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДЗ 1. 03 Педагогіка та психологія вищої школи
8	Курс	V
9	Семестр	2
10	Кількість змістових модулів	4
11	Форма підсумкового контролю	залік
12	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	9 кредитів
13	Загальна кількість годин	270

2. Мета та завдання педагогічної (асистентської) практики

Педагогічна (асистентська) практика є формою практичної підготовки майбутніх викладачів. В умовах реального педагогічного процесу здобувачі наукового ступеня магістра розумітимуть, як на основі фактичних знань з певного предмета, базових психолого-педагогічних дисциплін за допомогою сучасних технологій, методів, форм та засобів навчання формуються професійні навички та вміння для вирішення конкретних навчально-виховних задач. У результаті магістри сформують потребу систематично оновлювати свої знання та творчо застосовувати. Крім того, під час науково-педагогічної практики у здобувачів вищої освіти продовжує складатися власний творчий стиль педагогічної діяльності.

Педагогічна (асистентська) практика сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності практикантів. Формування практичних умінь і навичок слухачів магістратури здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, виховній роботі факультету. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться магістрантом під час написання магістерської роботи.

Зміст педагогічної (асистентської) практики розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері освіти, норм та

традицій вищої освіти (Положення про практичну підготовку студентів у Приватній установі «Вищий навчальний заклад «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут "Бейт-Хана"»), а також профілю освітньо-наукової програми.

Мета педагогічної (асистентської) практики – удосконалити педагогічну компетентність здобувача вищої освіти на основі теоретичних знань, організовувати викладання дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

Педагогічна (асистентська) практика передбачає виконання магістрантом таких видів робіт:

- підготовку та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення для проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення для проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення для проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що викладаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності;
- участь у науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях факультету (кафедри) з презентацією результатів наукових пошуків;
- організацію й участь у проведенні виховних заходів кафедри (тренінгів, квестів тощо) з реалізацією методів педагогічної та психологічної діагностики сформованості соціальних та громадянських компетентностей студентів.

У результаті проходження педагогічної (асистентської) практики у магістрів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача закладу вищої освіти, необхідні для забезпечення провідних аспектів науково-педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної та дослідницької складників.

1. Результати навчання після проходження педагогічної (асистентської) практики

Компетентності, що формуються:

ЗК 1. Здатність використовувати інформаційні технології: вміти самостійно здобувати нові знання та оперувати набутими вміннями, вміти використовувати програмні засоби в професійній діяльності з використанням ресурсів Інтернету.

ЗК 3. Здатність працювати в команді у мільтидисциплінарному та мультикультурному середовищі відповідно до моральних, духовних, етичних і правових норм та на основі толерантності.

ЗК 4. Здатність до розроблення та управління проєктами: володіти емоційною культурою, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, здійснювати підтримку та мотивацію суб'єктів соціальної взаємодії; вирішувати конфліктні ситуації.

СК 3. Здатність до здійснення просвітницької діяльності: готовність до методичної діяльності скерованої на підвищення психолого-педагогічної компетентності батьківської спільноти, науково-методичного рівня педагогічної спільноти; здатність до узагальнення, впровадження та розповсюдження передового педагогічного досвіду, наукових досягнень у галузі педагогіки та психології; здатність до роз'яснювальної роботи з батьками з питань охорони дитинства, правового захисту осіб з особливими потребами.

СК 5. Здатність до здійснення науково-дослідної діяльності: володіння науково-педагогічним апаратом, здатність до застосування науково-педагогічних категорій та наукових методів дослідження, спрямованих на вирішення завдань розвитку, навчання та виховання дітей молодшого шкільного віку з дотриманням наукової етики та розвитку дослідницької культури; готовність до створення інноваційних педагогічних технологій; здійснювати керівництво науково-дослідною діяльністю студентів.

СК 6. Готовність до викладацької діяльності у закладах вищої та передвищої фахової освіти: здатність до застосування основних педагогічних концепцій у сфері вищої освіти відповідно до процесів її реформування та розвитку; готовність застосовувати в освітньому процесі студентоцентроване викладання та оцінювання.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Оцінювати педагогічні явища та факти у взаємозв'язку з соціальним, політичним, економічним і екологічним контекстом; застосовувати методологію наукових досліджень у професійній діяльності; ставити і виконувати професійні завдання в галузі науково-дослідницької та практичної діяльності.

ПРН 4. Організовувати власну науково-дослідницьку роботу та керувати науково-дослідною діяльністю студентів під час викладання дисциплін фахової підготовки вчителів початкової освіти.

У результаті проходження педагогічної (асистентської) практики магістр має:

знати та розуміти:

- сутність, умови планування й організації освітнього процесу у ЗВО;
- вимоги до навчально-методичного забезпечення освітнього процесу;

- основні цілі модернізації вищої освіти України та сутність інноваційних технологій навчання у вищій освіті;
- сучасні підходи до проектування, моделювання і конструювання педагогічної діяльності;
- закономірності, принципи, систему та нормативно-правову базу організації освітнього процесу у ЗВО;
- методики прийняття рішень та критерії оцінки якості забезпечення освітнього процесу з дисципліни;
- ефективні процедури оцінювання та способи обліку успішності навчання студентів;
- етичні норми професійної викладацької діяльності та прийоми професійної викладацької риторики;
- правила внутрішнього розпорядку інституту;
- кодекс та принципи дотримання академічної доброчесності здобувачами та науково-педагогічними працівниками інституту;

уміти:

- застосовувати сучасні ефективні методи, засоби і технології навчання і викладання у педагогічній діяльності;
- впроваджувати наукові досягнення професійної (психологічної) галузі в освітній процес, структурувати результати сучасних наукових досліджень та інтегрувати їх до навчального контенту за дисципліною;
- застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для планування, організації та реалізації освітнього процесу у ЗВО;
- виявляти міждисциплінарні зв'язки у визначеній проблемі та використовувати відповідні знання, методи і технології для їх розв'язання на засадах міждисциплінарного підходу;
- застосовувати інструменти забезпечення якості вищої освіти у освітньому процесі;
- розробляти та запроваджувати програму навчальної дисципліни з використанням інструментів Європейського простору вищої освіти;
- розробляти та використовувати засоби психологічної діагностики результатів навчання;
- демонструвати методики професійного самовдосконалення науково-педагогічних працівників ЗВО;
- демонструвати культуру академічної доброчесності.

4. Програма педагогічної (асистентської) практики

4.1.Зміст практики

Зміст педагогічної (асистентської) практики передбачає:

- ознайомлення з організацією і плануванням навчальної діяльності на кафедрі та в інституті загалом;

- вивчення науково-методичного досвіду викладання дисциплін на кафедрі, зокрема, базових навчальних дисциплін, в руслі яких виконується магістерське дослідження;
- проведення семінарських і практичних занять, лекцій;
- ознайомлення з організацією науково-дослідної роботи кафедри, проблемними групами тощо;
- участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів;
- участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп.

Модуль 1. Викладацька діяльність магістранта-практиканта

Вивчення нормативної бази освітнього процесу. Планування викладацької діяльності, підготовка до занять. Проведення навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі. Психолого-педагогічний аналіз відвіданих занять; виготовлення дидактичного матеріалу. Перевірка письмових робіт студентів. Проведення консультацій для студентів. Підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з навчальної дисципліни.

Модуль 2.

Методична діяльність магістранта-практиканта

Ознайомлення з методичною базою, навчальним планом, розкладом занять тощо. Ознайомлення з кредитно-рейтинговою організацією навчальної дисципліни, яку доручено викладати. Ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації). Участь у засіданнях кафедр, методичних секцій, у роботі семінарів викладачів тощо. Ознайомлення з робочою навчальною програмою дисципліни, яку доручено викладати (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо). Відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та магістрів-практикантів.

Модуль 3.

Виховна діяльність магістранта-практиканта

Ознайомлення з організацією виховної роботи у ЗВО. Ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи ЗВО, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі; виконання обов'язків помічника куратора академічної групи. Планування виховної роботи в академічній групі. Відвідання та аналіз виховних заходів, що проводяться на факультеті (кафедрі) іншими магістрантами-практикантами. Підготовка і проведення одного виховного заходу. Психолого-педагогічна діагностика сформованості

соціальних та громадянських компетентностей студентів. Психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи загалом. Складання психолого-педагогічної характеристики академічної групи.

Модуль 4.

Науково-дослідна діяльність магістранта-практиканта

Виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом педпрактики та складання відповідного звіту. Участь у роботі науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій факультету (кафедри).

4.2. Організація педагогічної (асистентської) практики

Педагогічна (асистентська) практика магістрів включає активну та пасивну практики. Пасивна практика передбачає відвідування семінарських, практичних занять і лекцій з урахуванням спеціалізації кафедри та напряду наукового дослідження аспіранта, їх обговорення. Активна практика передбачає самостійне проведення магістрами семінарських і практичних занять, читання лекцій (або фрагментів лекцій) у контексті наукового дослідження та наукових інтересів магістра.

Конкретний зміст асистентської педагогічної практики визначається кафедрою з урахуванням стажу й здобутого магістрантом досвіду роботи у закладах вищої освіти, науковим напрямом дослідження та безпосередніми завданнями кафедри. Відповідальність за організацію практики магістранта несе його науковий керівник у межах годин, передбачених за наукове керівництво. Академічне навантаження, яке виконує магістрант під час активної (виробничої) педагогічної практики, зараховується викладачу, що викладає певний курс і контролює якість його викладання. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані магістранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений магістрант.

4.3. Орієнтовна тематика індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань з урахуванням тематики дослідження

1. Підготуйте анкету і проведіть опитування серед студентів за темою вашого наукового дослідження, здійсніть статистичний аналіз отриманих результатів
2. Підготуйте анкету і проведіть опитування серед викладачів за темою вашого наукового дослідження, здійсніть статистичний аналіз отриманих результатів
3. Розробіть та апробуйте навчальні матеріали за темою вашого наукового дослідження.

4. Розробіть зразки завдань для передекспериментального та післяекспериментального зрізів і проведіть апробацію зразків завдань на заняттях.

5. Підготуйте тези доповіді на науково-практичній конференції за темою вашого наукового дослідження.

5. Форми і методи контролю за проведенням педагогічної (асистентської) практики

Безпосередній контроль за педагогічною (асистентською) практикою магістранта здійснює його науковий керівник. За підсумками проходження науково-педагогічної практики магістр представляє звіт про проходження практики (Додаток Б), а також відгук наукового керівника з аналізом її результатів. Оцінка за науково-педагогічну практику виставляється науковим керівником, затверджується на засіданні кафедри та проставляється у заліково-екзаменаційну відомість.

Магістранти, які проводять заняття за трудовою угодою в межах Міжнародного гуманітарно-гуманітарного інституту "Бейт-Хана", звільняються від педагогічної (асистентської) практики та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації. Звітна документація повинна бути підписаною науковим керівником, який виставляє оцінку, та завідувачем кафедри, на якій виконується навантаження.

Магістранти очної форми навчання, як правило, проходять практику при кафедрі, за якою він закріплений. Магістр має право також проходити науково-педагогічну практику в інших ЗВО України III-IV рівнів акредитації, з наступним поданням звіту та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики. Магістранти заочної форми навчання можуть проходити педагогічну (асистентську) практику в інших ЗВО України III-IV рівнів акредитації, додатково до звіту представивши розгорнуту характеристику з місця її проходження за підписом завідувача кафедри.

Магістранти, які з поважних причин не змогли пройти педагогічну (асистентську) практику у запланований термін, повинні пройти її в інший час, визначений кафедрою.

6. Оцінювання результатів педагогічної (асистентської) практики

Результати педагогічної (асистентської) практики магістранта оцінюються комплексно, з урахуванням всієї сукупності показників, що відображають його готовність та здатність до самостійного здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності. Результати педагогічної (асистентської) практики магістранта оцінюються за 100-бальною та національною шкалами за підсумками захисту звіту про проходження

педагогічної (асистентської) практики на засіданні кафедри. Мінімальна сума балів, що дозволяє зарахувати результати проходження педагогічної (асистентської) практики магістра – 60 балів (за національною шкалою «задовільно»).

Для отримання позитивної оцінки магістр повинен повністю виконати затверджений кафедрою індивідуальний план педагогічної (асистентської) практики (Додаток А), своєчасно оформити поточну і підсумкову документацію, подати її керівнику практики на рецензування, захистити звіт про проходження педагогічної практики на засіданні кафедри.

У кінцевому підсумку в результаті проходження педагогічної (асистентської) практики магістрант повинен набути навичок самостійного виконання педагогічної діяльності за обраним ним напрямом підготовки. Оцінювання результатів педагогічної практики магістранта здійснюється за рівнем набуття ним визначених вище знань та вмінь.

За підсумками обговорення результатів педагогічної (асистентської) практики магістранта на засіданні кафедри ухвалюється рішення щодо їх оцінювання та затвердження (або повторного проходження) - для кожного окремо. Відомості про виконану магістрантом (затверджену кафедрою) педагогічну (асистентську) практику з оцінкою заносяться до протоколу кафедри.

Оцінка за проходження педагогічної (асистентської) практики враховується під час наступної атестації магістранта (звітування про виконання індивідуального плану роботи за семестр) на кафедрі.

Розподіл балів, які отримують магістранти

Поточне оцінювання (кількість балів)				Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	Змістовий модуль №3	Змістовий модуль №4	
30	20	20	20	100

Захист педпрактики – 10 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
65-74	D	

60-64	Е	
35-59	Ех	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	Е	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає практика

1. Аудиторії інституту з обладнанням для проведення занять, індивідуальної роботи зі студентами, позааудиторних заходів.
2. Аудиторія для проведення консультацій керівника практики і аспіранта.

9. Рекомендована література

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.
2. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
4. Двіжона О.В., Руснак І.С. Методика викладання психології: Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2006. 231 с.
5. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: ЧП, 2007. 211 с.
7. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрів і аспірантів. Київ : ТОВ "Філ-студія", 2006. 320 с.
8. Психологічна енциклопедія /Автор-упорядник О. М. Степанов. К. : Академвидав, 2006. 424 с.
9. Савчин М. В. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2007. 424 с.
10. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.

Міністерство освіти і науки України
Приватна установа
Вищий навчальний заклад
Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут "Бейт -Хана"
**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ)
ПРАКТИКИ**

магістрант _____
(П.І.Б. магістранта)

кафедри _____
(повна назва кафедри)

за спеціальністю _____
(код та назва спеціальності аспіранта)

у _____ семестрі 20__ – 20__ навчального року
Керівник практики:

(посада, вчене звання, науковий ступінь та П.І.Б. керівника практики)

Мета практики:

№ п\п	Завдання (види робіт)	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4
1			
2			

Магістр: _____
Дата (підпис) (П.І.Б.)

Керівник практики: _____
Дата (підпис) (П.І.Б.)

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол № ____ від « » _____ 20__ року.

Завідувач кафедри: _____
(підпис) (П.І.Б.)

Міністерство освіти і науки України
Приватна установа
Вищий навчальний заклад
«Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут "Бейт-Хана"»

**ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ)
ПРАКТИКИ**

магістранта _____
(П.І.Б. магістранта)

кафедри _____

(повна назва кафедри)

за спеціальністю _____
(код та назва спеціальності аспіранта)

у _____ семестрі 20__ – 20__ навчального року

Керівник практики:

(посада, вчене звання, науковий ступінь та П.І.Б. керівника практики)

Тема практики: _____

Мета практики: _____

№ п\п	Завдання (види робіт)	Термін виконання	Результат виконання	Оцінка, зауваження і пропозиції щодо виконання завдання (роботи) (заповнюється керівником)
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
4				
5				
...				

Закінчення додатка Б

Основні підсумки практики:

Загальний відгук керівника практики (з рекомендованою оцінкою за 100-бальною шкалою):

Магістрант: _____
Дата (підпис) (П.І.Б.)

Керівник педагогічної (асистентської)
практики: _____
Дата (підпис) (П.І.Б.)

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол № ____ від « » _____ 20__ року.

Завідувач кафедри: _____
(підпис) (П.І.Б.)

**Вимоги до оформлення звіту про проходження
педагогічної (асистентської) практики**

Звіт про проходження педагогічної (асистентської) практики оформляється на аркушах паперу формату А4. Зміст викладається грамотно, чітко, логічно послідовно. Робота друкується з дотриманням полів: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Гарнітура шрифту – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,3. Усі сторінки нумеруються, починаючи з титульного аркуша (номер сторінки на ньому не проставляється), арабськими цифрами знизу по центру.

Цифровий матеріал можна оформляти у вигляді таблиці. Кожна таблиця повинна мати свій порядковий номер і назву. Назва таблиці розташовується по центру. У тексті обов'язково має бути зроблено посилання на неї, яке може бути оформлено таким чином: «... результати цього дослідження наведені в табл. 2» або «... результати цього опитування (табл. 2) показали, що ...». Поряд із матеріалом, оформленим у вигляді таблиць, для більшої наочності можна подавати дані у вигляді рисунків. Нумерація рисунків (також як і таблиць) допускається як наскрізна упродовж усього звіту. Назву рисунка, на відміну від заголовка таблиці, розташовують під рисунком по центру.

Посилання на літературу (якщо є) слід оформляти в квадратних дужках, із зазначенням номера джерела в списку використаних джерел та сторінки, наприклад: [3, с. 68].

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА

1. Опис науково-дослідної практики

Найменування показників	Характеристика дисциплін за денною формою навчання
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Мова викладання	українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДЗ 1. 02 «Методологія науково-педагогічних досліджень у ЗВО»
Курс	V
Семестр	1
Загальний обсяг годин / кредитів	240/8
Кількість змістових модулів	3
Годин на аудиторне вивчення	—
Годин на самостійне вивчення	240
Форма підсумкового контролю	залік

1. Мета та завдання науково-дослідної практики

Метою викладання навчальної дисципліни «Науково-дослідна практика» є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері дослідження, підбір фактичного матеріалу для написання магістерської роботи, формування вмій і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел, отримання перших наукових результатів за темою дипломної магістерської роботи, що будуть покладені в основу виконання його дослідження.

Основними завданнями науково-дослідної практики є:

- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних університетів і галузевих інститутів, виробничих підприємств та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією випускової кафедри та

відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи;

- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі рефератів, виступів на конференціях, написанні наукових статей, тез, методичних рекомендацій).

2. Компетентності та заплановані результати навчання

Науково-дослідна практика забезпечує набуття здобувачами освіти ряду *компетентностей*.

Компетентності, що формуються:

ЗК 1. Здатність використовувати інформаційні технології: вміти самостійно здобувати нові знання та оперувати набутими вміннями, вміти використовувати програмні засоби в професійній діяльності з використанням ресурсів Інтернету.

ЗК 2. Здатність до спілкування іноземною мовою в усній і письмовій формі для комунікації; в навчальній, науковій, професійній і соціально-культурній сферах спілкування.

ЗК 3. Здатність працювати в команді у мультидисциплінарному та мультикультурному середовищі відповідно до моральних, духовних, етичних і правових норм та на основі толерантності.

ЗК 4. Здатність до розроблення та управління проєктами: володіти емоційною культурою, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, здійснювати підтримку та мотивацію суб'єктів соціальної взаємодії; вирішувати конфліктні ситуації.

ЗК 5. Здатність до чіткого, аргументованого мислення: побудова доведення та спростовування, проведення аналогії та висування гіпотези; протистояння логічним прийомам маніпулювання, розпізнавати та усувати з поля зору хибні ідеї та проєкти.

СК 3. Здатність до здійснення просвітницької діяльності: готовність до методичної діяльності скерованої на підвищення психолого-педагогічної компетентності батьківської спільноти, науково-методичного рівня педагогічної спільноти; здатність до узагальнення, впровадження та розповсюдження передового педагогічного досвіду, наукових досягнень у галузі педагогіки та психології; здатність до роз'яснювальної роботи з

батьками з питань охорони дитинства, правового захисту осіб з особливими потребами.

СК 5. Здатність до здійснення науково-дослідної діяльності: володіння науково-педагогічним апаратом, здатність до застосування науково-педагогічних категорій та наукових методів дослідження, спрямованих на вирішення завдань розвитку, навчання та виховання дітей молодшого шкільного віку з дотриманням наукової етики та розвитку дослідницької культури; готовність до створення інноваційних педагогічних технологій; здійснювати керівництво науково-дослідною діяльністю студентів.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Оцінювати педагогічні явища та факти у взаємозв'язку з соціальним, політичним, економічним і екологічним контекстом; застосовувати методологію наукових досліджень у професійній діяльності: ставити і виконувати професійні завдання в галузі науково-дослідницької та практичної діяльності.

ПРН 4. Організовувати власну науково-дослідницьку роботу та керувати науково-дослідною діяльністю студентів під час викладання дисциплін фахової підготовки вчителів початкової освіти.

У результаті проходження науково-дослідної практики студенти-магістранти повинні знати:

- наукознавчі та методологічні основи наукових досліджень;
- методи наукових досліджень і проведення експериментальних робіт;
- особливості організації науково-дослідної роботи;
- основні принципи роботи з теоретичною та емпіричною базами дослідження;
- методи аналізу й обробки отриманих теоретичних та експериментальних даних;
- вимоги до оформлення результатів науково-дослідної роботи;
- етичні та правові основи наукової діяльності;

вміти:

- застосовувати понятійний апарат методології наукових досліджень;
- добирати наукові джерела за напрямом дослідження з метою їх використання при виконанні випускної кваліфікаційної роботи магістра;
- виконувати аналіз, систематизацію й узагальнення наукової інформації за темою досліджень;
- формулювати мету, завдання та гіпотезу наукового дослідження;

- здійснювати теоретичні або експериментальні дослідження в рамках поставлених завдань;
- здійснювати аналіз вірогідності отриманих результатів;
- порівнювати результати досліджень об'єкта розробки з вітчизняними й закордонними аналогами;
- здійснювати аналіз наукової й практичної значимості проведених досліджень;
- формулювати висновки наукового дослідження;
- складати звіти, тези, доповіді тощо;
- оприлюднювати та упроваджувати результати науково-дослідної практики;

володіти:

- методами системного і порівняльного аналізу, комплексного та міждисциплінарного підходу при вирішенні професійних завдань;
- методологією наукових досліджень у професійній галузі; вміти ставити і вирішувати професійні завдання в галузі науково-дослідницької та практичної діяльності.

4. Зміст програми науково-дослідної практики

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Методологічні засади науково-дослідної роботи студентів.

Тема 1. Теоретичні та методологічні принципи науки.

Види та ознаки наукового дослідження. Методологія і методи наукових досліджень.

Тема 2. Технологія наукових досліджень.

Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Пошук інформації у процесі наукової роботи. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень.

Тема 3. Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.

Бібліографічний апарат наукових досліджень. Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. Правила бібліографічного опису окремих видів документів. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень

Тема 4. Види наукових публікацій. Монографія, стаття, автореферат, препринт, тези доповідей, наукова доповідь, збірник наукових праць. Правила оформлення публікацій.

Тема 5. Робота над написанням наукової статті. Правила жанру наукової статті. Структурні елементи статті (вступ, актуальність, аналіз останніх досліджень і публікацій, формулювання мети статті (постановка завдання), виклад змісту власного дослідження, висновок, бібліографічний список цитованої літератури, анотації українською та англійською мовами). Рецензування і публікація статей.

Тема 6. Тези наукової доповіді (повідомлення). Правила підготовки тез. Виклад доповіді: актуальність проблеми; стан розробки проблеми (перелічуються вчені, які зверталися до розробки цієї проблеми); наявність проблемної ситуації між необхідністю її вивчення, удосконалення та сучасним станом її розробки та втілення; основна ідея, положення, висновки дослідження, якими методами це досягнуто; основні результати дослідження, їхнє значення для розвитку теорії та/або практики. Наукова доповідь: призначення, структура тексту, методика її підготовки. Специфіка усного виступу (доповіді). Підготовка і оформлення електронних презентацій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Кваліфікаційна робота магістра

Тема 7. Магістерська робота (дисертація) як кваліфікаційне дослідження. Загальна характеристика видів кваліфікаційних робіт. Вимоги до змісту і структури магістерської роботи.

Тема 8. Послідовність виконання кваліфікаційної роботи магістра. Підготовчий етап. Ознайомлення з інформаційними, довідковими, реферативними виданнями з проблеми дослідження. складання бібліографічного списку до теми магістерської роботи. Написання оглядового реферату з теоретичної частини магістерської роботи. Організація емпіричного / експериментального дослідження. Аналіз наукової й практичної значимості проведених досліджень.

Тема 9. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Підготовка тексту магістерської роботи та її оформлення. Попередній захист на засіданні кафедри. Критерії оцінювання магістерських робіт. Вимоги до усної доповіді та презентації. Захист магістерської роботи на засіданні ДЕК.

5. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання

- 1) ознайомлення з інформаційними, довідковими, реферативними виданнями з проблеми дослідження;
- 2) письмове рецензування текстів наукових статей;
- 3) **індивідуальне завдання**: складання бібліографічного списку до теми магістерської роботи;
- 4) **індивідуальне завдання**: написання оглядового реферату з теоретичної частини магістерської роботи;
- 5) участь у науково-дослідній роботі кафедри (допомога у підготовці до видання збірок наукових праць, у підготовці і проведенні наукових конференцій тощо);
- 6) наукове редагування текстів наукових та навчально-методичних робіт;
- 7) **індивідуальне завдання**: підготовка й написання статті або тез наукової доповіді разом з науковим керівником магістерської роботи;
- 8) виступ з доповідями на науково-практичних конференціях інституту.

За результатами практики магістр подає на кафедру такі документи:

- 1) щоденник науково-дослідної практики;
- 2) письмовий звіт про результати науково-дослідної практики;
- 3) бібліографічний список літератури з теми магістерської роботи;
- 4) аналітичний огляд літератури з теми магістерської роботи;
- 5) текст підготовленої статті або тез наукової доповіді на науково-практичній конференції.

6. Критерії та порядок оцінювання результатів науково-дослідної практики

Поточне тестування та самостійна робота												Звіт	Сума балів
Змістовий модуль 1			Індивідуальне завдання	Змістовий модуль 2			Індивідуальне завдання	Змістовий модуль 3			Індивідуальне завдання		
Т 1	Т 2	Т 3		Т 4	Т 5	Т 5		Т 7	Т 8	Т 9			
5	5	10	20	10	10	10	30	10	10	10	30	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D		
60–67	E	задовільно	

35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх для вирішення конкретних професійних завдань.

Відмінному рівню відповідає рівень знань студента, який показав чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами наукового дослідження, а також уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка «5», але допускає деякі помилки та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою.

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для

подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок. Задовільному рівню відповідає рівень знань студента, який недостатньо переконливо аргументує свою думку, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

7. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування, індивідуальні завдання.

форма підсумкового контролю: звіт, залік.

8. Методичне забезпечення

робоча програма практики;

інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

9. Рекомендована література

Основна

1. Артемчук Г.І, Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студ. та викл. вищ. навч. закладів. К. : Форум, 2000. 271 с.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : підручник. К. : Вища школа, 1997. 271 с.
3. Горошкіна О.М., Нікітіна А.В., Попова Л.О. Магістерська робота: від задуму до захисту. Методичний путівник. Луганськ, 2004. 21 с.
4. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.

5. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К. : МОН, 2004. – 216 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. К. : Кондор, 2003. 192 с.
7. Курсовые и дипломные работы: От выбора темы до защиты : справочное пособие / авт.-сост. И. Н. Кузнецов. Минск : Мисанта, 2003. 416 с.
8. Лудченко А.А. и др.. Основы научных исследований : учеб. пос. / под ред. А.А. Лудченко. К.: Знание, КОО, 2000. 114 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
10. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посібн. К. : Центр навч. літ-ри, 2003. 116 с.
11. Пілюшенко В. Л., І. В. Шкрабан, І. В. Славенко Наукове дослідження: організація, методологія, організаційне забезпечення : навч. посібн.. К. : Лібра, 2004. 342 с.
12. Соловей М.І., Спіцин Є.С., Потапенко К.К., Шалік З.М. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень : посіб. для студ. вищих навч. закладів. К. : Ленвіт, 2004. 144 с.
13. Спіцин Є.С. Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому закладі освіти. К. : Вид.центр КНЛУ, 2003. 120 с.
14. Тараненко І.Г. Методи порівняльно-педагогічних досліджень. Шлях освіти. 2001. №2. С.17–21.
15. Технологія наукових досліджень. Харків : Інжек, 2005. 58 с.
16. Формування дослідницької культури молодих науковців : колективна монографія / за ред. В. А. Семиченко. К. : Педагогічна думка, 2007. 133 с.

Допоміжна

1. Бурдин К. С., Веселов П. В. Как оформить научную работу. М.: Высшая школа, 1997.
2. Дудченко А. А. Основы научных исследований. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.
3. Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования. М.: Педагогика, 1982. 160 с.
4. Ковальчук В. В. Основы научных исследований. К.: ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
5. Коломієць В.О. Як виконувати курсову роботу: метод. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. К. : Вища школа, 2003. 66 с.
6. Корнієнко І.А. Наукові основи курсової роботи: Методичні рекомендації. Миколаїв, 2005. 26 с.
7. Кузин Ф. А. Магистерская диссертация. М.: [б.и.], 1997. 57 с.
8. Кузнецов И. Н. Рефераты, контрольные, курсовые и дипломные работы. Минск: [б.и.], 1998. 78 с.

9. Леонов В. П. Реферирование и аннотирование научной литературы. Новосибирск: [б.и.], 1986. 124 с.
10. Мальцев П. М. Основы научных исследований. К.: Вища шк., 1982. 136 с.
11. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту К.: Т-во «Знання», 1997. 56 с.
12. Пехота О.М., Баріхашвілі І.І. Курсова робота із психолого-педагогічних дисциплін : метод. рекомендації. Миколаїв : Вид-во «Іліон», 2006. 40 с.

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Бази даних EBSCO. URL : <http://kubg.edu.ua/informatsiya/-naukovtsyam/2013-11-07-06-53-11/270informatsiya/naukovtsyam/naukometriia/-2456-naukometrychna-bazadanykh-ebSCO.html>.
2. Сайти бібліотек України. URL : http://www.xn--80abazqzevto0rc.xn--j1amh/2014/06/blog-post_26.html.
3. Українські репозитарії. URL : http://www.xn--80abazqzevto0rc.xn--j1amh/2013/04/blog-post_19.html.
4. Репозитарій навчального контенту .URL : <http://ua.lokando.com/>.
5. Книжкова палата України. URL : <http://www.ukrbook.net/>.
6. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
7. Національна парламентська бібліотека України. URL : <http://www.nplu.org/>.
8. Бібліотеки електронних книг. URL : <http://inspired.com.ua/sites/15-ebook-sites/>.
9. Бібліотека електронних підручників. URL : <http://book-ua.org/>.
10. Загальний академічний портал наукової періодики. URL : <http://nbuv.gov.ua/portal> Наукова електронна бібліотека періодичних видань. URL : <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/handle/123456789/14109>.
11. Українські журнали в SCOPUS. URL : http://www.xn--80abazqzevto0rc.xn--j1amh/2013/04/blog-post_19.html.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

1. Опис виробничої практики за спеціальністю

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	Після вивчення циклу фахової підготовки (обов'язкова та вибіркова частини)	
Курс	6	
Семестр	3	
Загальний обсяг годин / кредитів	270/9	
Кількість змістових модулів	3	
Годин на аудиторне вивчення	—	
Годин на самостійне вивчення	270	
Форма підсумкового контролю	залік	

Відповідно до “Положення про педагогічну практику студентів вищих навчальних закладів України” (наказ № 93 від 04.08.93.), навчального плану і графіка навчального процесу за спеціальністю 013 Початкова освіта передбачається виробнича практика, яка має забезпечити послідовне системне формування професійно значущих умінь і навичок майбутніх учителів початкової ланки освіти, готувати їх до самостійної роботи в школі.

Під час організації практики студентів збільшується співвідношення часу та обсягу спостереження і активної роботи студентів. Основний час практикантів регламентовано завданнями з аналізу педагогічного процесу в базовому класі і початковій ланці освіти, ознайомленням із класною документацією класовода, виконанням функцій класного керівника, самостійним проведенням уроків в початкових класах із фаху.

Впровадження багаторівневої підготовки спеціалістів профілю дозволяє диференціювати зміст і завдання педагогічної практики залежно від ступеня підготовки до неї студента.

Предмет практики - процес навчання, виховання в початковій школі. Вміння застосовувати знання з педагогіки, психології та основи методик початкової ланки освіти в освітньому процесі.

Педагогічна практика на 6 курсі спрямована на те, щоб забезпечити випускників комплексом навичок та вмінь необхідних для здійснення всіх видів навчально-виховної роботи у школі.

Виробнича практика за спеціальністю триває 5 тижнів (9 кредитів) і проходить у 3 семестрі.

Практика студентів проводиться в школах за місцем проживання студентів, які відповідають вимогам програми.

3. Цілі та завдання виробничої практики за спеціальністю

Педагогічна практика на 6 курсі спрямована на те, щоб забезпечити випускників комплексом навичок та вмінь необхідних для здійснення всіх видів навчально-виховної роботи у школі.

Метою педагогічної практики є:

- оволодіння майбутніми фахівцями формами, засобами, технологіями навчально-виховної роботи в різних типах загальноосвітніх навчальних закладів;
- розвиток умінь застосовувати у практичній діяльності знань з основ теорії педагогіки, психології та методики навчання програмних дисциплін початкової школи; усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок, умінь та педагогічної майстерності;
- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу кожного студента;
- подальший розвиток дослідницьких умінь у конкретній професійній діяльності.

Виробнича практика за спеціальністю передбачає:

- ознайомлення з напрямками, формами, методами навчально-виховної роботи загальноосвітніх закладів, бесіди з адміністрацією школи, вчителями, класними керівниками;
- знайомство з організацією та змістом роботи методичного об'єднання вчителів початкової школи; вивчення шкільної документації: планів роботи навчального закладу, планів виховної роботи класних керівників, вимог до ведення класного журналу, ознайомлення з тематичними та поурочними планами вчителів, планами роботи гуртків, з обладнанням навчальних кабінетів;

- планування навчально-виховної роботи на весь період педагогічної практики;
- роботу на посаді вчителя початкової школи;
- виконання обов'язків класного керівника;
- проведення науково-дослідної роботи;
- підготовку звітної документації та участь у робочих нарадах, інших підсумкових заходах з педпрактики в загальноосвітніх закладах та інституті.

Провідними завданнями виробничої практики за спеціальністю є:

- забезпечення умов для професійної практики студентів, залучення їх до активної діяльності в учнівських колективах;
- узагальнення практичних знань із психолого-педагогічних і фахових дисциплін, оволодіння засобами та методами застосування цих знань для самостійного розв'язання педагогічних завдань;
- подальше ознайомлення із специфікою діяльності сучасних навчальних закладів початкової школи (середня загальноосвітня школа, спеціалізована школа, гімназія, ліцей тощо);
- формування вмінь проводити уроки з використанням сучасних педагогічних технологій навчання;
- розвиток умінь здійснювати виховну роботу;
- формування творчого, дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності, набуття вмінь проводити наукові дослідження з використанням ефективних методів і методик педагогічних досліджень, а також умінь здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку власної педагогічної діяльності та діяльності вчителів і колег-практикантів;
- оволодіння вміннями спілкування з вихованцями, їхніми батьками та педагогами;
- вироблення у майбутніх педагогів навичок самостійності у підготовці та проведенні різних форм і видів навчально-виховної роботи з вихованцями та особистої відповідальності за їх якість та ефективність; сприяння розвитку і закріпленню особистісних властивостей, які є передумовою формування педагогічної майстерності, індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх фахівців.

4. Компетентності та програмні результати навчання

Компетентності, що формуються:

ЗК 3. Здатність працювати в команді у мільтидисциплінарному та мультикультурному середовищі відповідно до моральних, духовних, етичних і правових норм та на основі толерантності.

ЗК 4. Здатність до розроблення та управління проєктами: володіти емоційною культурою, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, здійснювати підтримку та мотивацію суб'єктів соціальної взаємодії; вирішувати конфліктні ситуації.

ЗК 5. Здатність до чіткого, аргументованого мислення: побудова доведення та спростовування, проведення аналогії та висування гіпотези; протистояння логічним прийомам маніпулювання, розпізнавати та усувати з поля зору хибні ідеї та проєкти.

СК 1. Здатність виявляти національну й особистісну гідність, громадянську свідомість та активність: дбати про розвиток і функціонування освітянського громадянського суспільства як осередку духовного розвитку України; мати і відстоювати власну освітологічну позицію.

СК 2. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі: здатність до використання сучасних підходів, технологій, методів, засобів навчання, у тому числі – до електронних освітніх ресурсів.

СК 3. Здатність до здійснення просвітницької діяльності: готовність до методичної діяльності скерованої на підвищення психолого-педагогічної компетентності батьківської спільноти, науково-методичного рівня педагогічної спільноти; здатність до узагальнення, впровадження та розповсюдження передового педагогічного досвіду, наукових досягнень у галузі педагогіки та психології; здатність до роз'яснювальної роботи з батьками з питань охорони дитинства, правового захисту осіб з особливими потребами.

СК 4. Готовність до здійснення управління та адміністрування освітнього процесу в початковій школі: здатність скеровувати свої педагогічні дії відповідно до нормативно-правової бази освіти України та професійної етики; налагодження партнерства із соціальними інституціями.

СК 5. Здатність до здійснення науково-дослідної діяльності: володіння науково-педагогічним апаратом, здатність до застосування науково-педагогічних категорій та наукових методів дослідження, спрямованих на вирішення завдань розвитку, навчання та виховання дітей молодшого шкільного віку з дотриманням наукової етики та розвитку дослідницької культури; готовність до створення інноваційних педагогічних технологій; здійснювати керівництво науково-дослідною діяльністю студентів.

СК 6. Готовність до викладацької діяльності у закладах вищої передвищої фахової освіти: здатність до застосування основних педагогічних концепцій у сфері вищої освіти відповідно до процесів її реформування та розвитку; готовність застосовувати в освітньому процесі студентоцентроване викладання та оцінювання.

СК 7. Здатність до критичного оцінювання власної професійної педагогічної діяльності: готовність до самонавчання та саморозвитку: ефективно використовувати внутрішні та зовнішні ресурси для виконання професійної діяльності в типових і нестандартних ситуаціях

СФК 1. Здатність до викладання дисциплін етнокультурного компоненту у закладах загальної середньої освіти з поглибленим вивченням мови іврит, історії та традицій єврейського народу: розуміння основних засад єврейської освіти

СФК 2. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з інклюзивним навчанням, здійснення психолого-педагогічного супроводу навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Оцінювати педагогічні явища та факти у взаємозв'язку з соціальним, політичним, економічним і екологічним контекстом; застосовувати методологію наукових досліджень у професійній діяльності: ставити і вирішувати професійні завдання в галузі науково-дослідницької та практичної діяльності.

За наслідками проходження виробничої практики за спеціальністю студенти повинні набути такі вміння:

Конструктивні:

- складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою з урахуванням різних умов навчання і рівня підготовки учнів; визначати цілі та завдання кожного уроку з урахуванням етапу навчання;
- обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей з урахуванням вікових особливостей учнів за етапом навчання;
- визначати типи вправ, завдань, задач та послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння мовленнєвими, математичними, природничими та іншими вміннями та навичками, а також з урахуванням труднощів - засвоєння навчального матеріалу і рівня підготовленості учнів;
- використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання і засвоєння мовних одиниць, що вивчаються, та їх застосування в мовленнєвій діяльності;

- проектувати і створювати необхідні наочні посібники і технічні засоби навчання для проведення уроків; складати план та сценарій позакласного заходу.

Комунікативні:

- установлювати й підтримувати різноманітні мовленнєві контакти: вчитель - клас, вчитель - учень, учень - учень тощо; й визначати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів і добирати відповідні їм методичні прийоми, в тому числі тестові завдання;

- виправляти помилки учнів, розуміти їх характер та використовувати мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби тощо);

- керувати ним;

- уміти публічно виступати перед колективом педагогів, батьків, учнів, керувати своєю поведінкою і настроєм, чітко і впевнено виражати свою думку тощо.

Організаторські:

- організовувати виконання накресленого плану;

- забезпечувати мовленнєву діяльність учнів на уроках української мови;

- вносити методично виправдані корективи в плани уроків з урахуванням умов навчання;

- навчати учнів найбільш раціональних прийомів самостійної роботи;

- раціонально поєднувати колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожного етапу навчання;

- здійснювати різноманітні прийоми активізації учнів залежно від їх вікових особливостей;

- методично доцільно використовувати традиційні наочні посібники, аудіативні, аудіовізуальні та візуальні технічні засоби навчання;

- проводити позакласні заходи з української мови, організовувати їх відповідно до складеного плану і сценарію.

Розвивально-виховні:

- реалізовувати загальноосвітній, розвивальний та виховний потенціал уроків;

- формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;

- вирішувати засобами мови і літератури завдання морального,

культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

Дослідницькі:

- вивчати ставлення учнів до предмета і виявляти рівень сформованості їхніх мовленнєвих навичок і вмінь;
- проводити з урахуванням етапу навчання методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;
- проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих уроків з теоретичним обґрунтуванням різних сторін навчальної діяльності;
- спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів і студентів, переносити ефективні прийоми і форми роботи в практику своєї педагогічної діяльності;
- вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи нові форми та прийоми навчання.

Методичні:

- оволодіти методами і прийомами роботи з учнями в урочній та позакласній діяльності, здійснювати індивідуальний підхід до дитини, розвивати творчі здібності школярів тощо.

Діагностичні:

- вивчати особистість дитини, умови і оснащеність педагогічного процесу аналізувати шкільну документацію, продукти дитячої діяльності;
- вміти розробляти тести, діагностичні картки, складати психолого-педагогічну характеристику тощо.

Прикладні:

- вміти виготовляти дидактичні матеріали, грамотно оформлювати приміщення класу, кабінету, виставки, стенди, наочність тощо.

5. Зміст практики

Практика відповідає принципам комплексності і цілісності характеру діяльності. У процесі практичної підготовки студенти набувають основних професійно-педагогічних умінь: ставити мету та формулювати завдання педагогічної діяльності, уміння планувати навчально-виховну роботу зі студентами, учнями, батьками, педагогами тощо.

Педагогічна практика органічно поєднується з вивченням педагогічних, психологічних та спеціальних дисциплін. Відповідно до цього вона поділяється на два етапи.

Студенти проходять практику у початковій школі (1-4 класи). Для проведення виховної роботи з учнями за кожним класом закріплюється один або два студенти.

До змісту практичної діяльності студента-практиканта як учителя початкової школи входить:

а) навчальна робота:

- складання тематичного плану уроків на основі планів учителів;
- планування окремих уроків та серій уроків спільно з методистом (учителем) або спираючись на їх консультації;
- проведення уроків;
- відвідування уроків учителів та студентів-практикантів;
- проведення предметного і комплексного аналізу відвіданих уроків за схемою виготовлення наочних посібників, роздаткового дидактичного матеріалу;
- проведення психолого-педагогічного аналізу уроку;
- перевірка зошитів учнів.

б) позакласна робота:

- спостереження та аналіз окремих видів позакласної роботи, що проводять учителі школи;
- планування окремих видів групових та масових форм роботи, які відповідають особливостям навчання у початковій школі;
- підготовка та проведення запланованої позакласної роботи;
- відвідування позакласних заходів, які проводять студенти, та їх аналіз.

в) дослідна робота:

- проведення тестування учнів з метою виявлення рівня знань програмних дисциплін початкової школи;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів (його засвоєння учнями);
- вивчення науково-методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи;
- виступи на методичних семінарах;
- проведення спостережень з метою вивчення та узагальнення досвіду вчителів;
- проведення досліджень, необхідних для написання дипломної роботи.

Навчально-виховна робота студентів-практикантів проходить у три етапи.

У процесі проходження педагогічної практики студенти здійснюють таку діяльність:

1. Беруть участь у настановчих зборах і в організаційних заняттях в інституті та у школі.
2. Знайомляться з класом, вивчають навчальний план, журнал, розклад уроків та інші документи.
3. Визначають тематику і форми проведення виховних заходів.
4. Обирають тему наукового дослідження.
5. Складають індивідуальний план роботи та подають його на підпис керівникам педпрактики.
6. Відвідують уроки вчителів, позакласні заходи, що проводяться вчителями початкових класів, студентами-практикантами, беруть участь в їх аналізі.
7. Складають тематичний план серії уроків.

Протягом перших п'яти днів педпрактики груповий методист і керівник від кафедри педагогіки та психології разом зі студентами та старостою групи з педпрактики складають загальний розклад :

- уроків, що проводитимуться студентами;
- взаємовідвідувань студентами уроків колег-практикантів, де вказуються студенти - основні рецензенти уроків;
- позакласних заходів.
- На основному етапі педагогічної практики студент здійснює таку діяльність:

1. Готуючись до уроків, студент розробляє і виготовляє необхідні для їх проведення допоміжні засоби навчання.
2. Відвідує уроки і бере участь у їх аналізі (не менше 8 уроків на тиждень), що проводять вчителі та студенти-практиканти згідно з розкладом відвідувань та взаємовідвідувань.
3. Проводить залікові уроки:
 - 1 урок з аналізом (самоаналіз);
 - 4 уроки за вибором (розширені конспекти уроків, проведених у початковій школі).
4. Виховний захід з самоаналізом .
5. Бере участь у методичних та педагогічних семінарах і виступає на них з доповідями.
6. Проводить дослідну роботу з теми випускної кваліфікаційної роботи.

На заключному етапі виробничої практики за спеціальністю студент виконує таку роботу:

1. Готує звітні матеріали з педагогічної практики:
 - повний конспект одного уроку з ескізами допоміжних засобів навчання;
 - один наочний посібник із методичною запискою щодо його застосування;
 - психолого-педагогічну характеристику класу;

- методичну розробку виховного заходу, проведеного у закріпленому класі;
- звіт про результати проведення наукового дослідження.

За наслідками педагогічної практики студент готує і подає керівникам педагогічної практики такі звітні матеріали:

1. Завдання-звіт.
2. Психолого-педагогічну характеристику на клас, закріплений за студентом.
3. Методичну розробку позакласного заходу, проведеного у закріпленому класі.
4. Чотири залікових розширених конспектів уроків.
5. Індивідуальне завдання (психолого-педагогічні дослідження для написання випускних робіт магістрів).

6. Індивідуальні завдання

З метою здобуття студентами під час практики вмінь та навичок щодо самостійного розв'язання виробничих, наукових або організаційних завдань передбачено виконання студентами індивідуальних завдань, які активізують діяльність студентів, розширюють їх світогляд, підвищують ініціативу і роблять проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим.

Педагогічна практика передбачає виконання таких індивідуальних завдань:

1. Підготувати проект виступу на моніторинг професійної майстерності.
2. Провести психолого-педагогічне дослідження з теми: (тема дипломної, магістерської роботи).
3. Провести профорієнтаційну роботу серед випускників шкіл міста та області.
4. Виготовити наочність до одного з залікових уроків та взяти участь у конкурсі на підсумковій конференції.
5. Підготувати відеоуроки, презентацію про бази практик.
6. Конкурс творчих проектів: “Я – вчитель”, “Я і школа”, “Творча майстерня вчителя початкових класів”.

7. Форми і методи контролю

Студенти повинні знати про прийняту в навчальному закладі й на базі практики систему поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів і всієї програми практики.

Методист-керівник педагогічної практики керується такими критеріями оцінок уроків студентів-практикантів:

5, «відмінно», (А), 90 - 100

Оцінка ставиться, якщо, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному та мовному аспектах сплановано урок, визначено реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них. При цьому:

- 1) повністю реалізовано виховний, розвиваючий та освітній потенціал уроку;
- 2) методичні прийоми відповідають цілям та етапу навчання;
- 3) правильно встановлено послідовність та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- 4) правильно намічено об'єкти контролю на уроці та критерії їх оцінювання, використано різноманітні прийоми контролю;
- 5) дано чіткі установки на виконання учнями мовленнєвих дій, були встановлені і підтримані засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти;
- 6) правильно розподілено час на мовлення учнів і вчителя на уроці;
- 7) якщо студент впевнено веде урок (практично не допускає помилок, помічає помилки учнів і володіє мовленнєвими способами їх виправлення;
- 8) володіє прийомами активізації всіх учнів класу і здійснює індивідуальний підхід до них;
- 9) практикант грамотно використовує технічні та інші допоміжні наочні засоби навчання як наявні, так і самостійно виготовлені;
- 10) грамотно проводить дидактичні ігри.

4, «добре», (В), (С), 74 -89

Оцінка ставиться, якщо, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах сплановано конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням ступеня навчання та місця даного уроку в серії уроків за темою і в результаті реалізації запланованих навчальних дій цілі уроку досягнуті в цілому, але план виконано неповністю. При цьому:

- 1) не в повній мірі реалізовано виховний, освітній або розвиваючий потенціал уроку;

2) в основному правильно встановлено послідовність і співвідношення мовних і мовленнєвих вправ;

3) використовуються різні прийоми контролю;

4) студент дає чіткі установки на виконання учнями мовленнєвих дій, встановлює і підтримує засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти;

5) уміє викликати інтерес до більшості навчальних дій, що виконуються на уроці;

6) практикант використовує наявні і самостійно виготовлені посібники, але методика їх використання не завжди раціональна;

7) грамотно проводить дидактичні ігри.

8) виявлено вміння проводити лекційні та практичні заняття, але заняття шаблонні;

9) звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою.

3, «задовільно», (D), (E), 60 - 73

Оцінка ставиться, якщо, враховуючи настанови методиста і учителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, студент в основному правильно в методичному і мовному аспектах спланував урок, визначив цілі, етапи уроку, методичні прийоми для досягнення цілей, що були поставлені на кожному з них, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій цілі уроку досягнуті неповністю. При цьому:

1) не в повній мірі реалізовано виховний, освітній, розвиваючий потенціал уроку;

2) методичні прийоми не відповідають меті;

3) мають місце порушення послідовності вправ та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) неправильно намічені об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовуються одноманітні прийоми контролю;

5) практикант часто переходить на рідну мову під час проведення уроку, робить мовні помилки і не помічає в багатьох випадках помилок учнів;

6) недостатньо володіє прийомами активізації всіх учнів на уроці, не здійснює індивідуальний підхід до них;

7) нерационально використовує наочні посібники; студент постійно користується конспектом під час уроку і не може скоригувати свою діяльність у разі необхідності.

8) завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

2, «незадовільно», (FX), (F), 1 - 59

Оцінка ставиться, якщо, завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук.

8. Вимоги до звіту

Звіт з виробничої педагогічної практики повинен бути надрукованим на комп'ютері з додержанням стандартів ЄСКД, з наскрізною нумерацією сторінок, зброшурованим у альбом формату А4. У звіті повинна бути конкретно описана робота, що особисто виконана студентом.

9. Підведення підсумків практики

Підсумки проводяться у процесі складання студентами диференційованого заліку комісії у складі проректора з навчально-методичної роботи, завідуючого кафедри педагогіки та психології, керівників практики від фахової кафедри. Диференційна оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента.

Результати складання заліків з виробничої практики за спеціальністю заносяться до екзаменаційної відомості, виставляються у заліковій книжці студента і журналі обліку успішності.

10. Навчальні посібники

1. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах (освітньо-кваліфікаційні рівні «бакалавр», «спеціаліст»): начальний посібник / Уклад.: Соловей М.І., Ніколаєва С.Ю., Спіцин Є.С., Кудіна В.В., Бражник Н.О., Демчук В.С. – К.: Ленвіт, 2010. – 133 с.
2. Виноградова Т.В. Книга класного керівника / Т.В.Виноградова. – Харків: Вид. група “Основа”, 2006. – 128 с.
3. Виховна система школи / Упоряд. В.В. Григораш. – Харків: Вид. група “Основа”, 2005. – 128 с.
4. Гребенькова А.О. Довідник класного керівника: 1-4 класи / А.О. Гребенькова. – Харків: Веста: Вид. “Ранок”, 2006. – 192 с.

5. Григорчук Т.В., Іова В.Ю., Красномоєць Л.В. Веселкове дитинство. (Технології виховної роботи з молодшими школярами): навч. – метод. посіб. / Григорчук Т.В., Іова В.Ю., Красномоєць Л.В. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. – 116 с.
6. Дрозденко К.С. Психолого-педагогічна характеристика особистості учня / К.С. Дрозденко // Позакласний час. – 1999.- №19-20.- С. 3-14.
7. Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / І.В. Мороз, О.Г. Ярошенко. – К., 2003. – 90 с.
8. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Рада з питань співпраці в галузі культури. Комітет з освіти. Відділ сучасних мов. Страсбург /Наук. Редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003.
9. Закон України “Про вищу освіту”. - Х.: КСИЛОН, 2002.
10. Книга методиста: довідково-методичне видання /Упорядник Н.І.Шинкарук. – Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005.
11. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2003.
12. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні //Освіта України. – 2002. – 2004. – 3 грудня.
13. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. – К., 2003.
14. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Посібник для студентів /Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої та В.В.Черниш. – К.: Ленвіт, 2003.
15. Педагогічна практика: Навч-метод. посібн. – У 2 ч. /За ред. Л.В.Пшеничної, А.А.Сбруєвої, О.В.Перетятко. – Суми, СДПУ, 2004.
16. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посібник /За ред. І.А.Зязюна, О.М.Пехоти. – К.: Вид-во А.С.К., 2003.